

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 666/2015-38

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 11. februára 2016 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Lajosa Mészároša (sudca spravodajca) prerokoval prijatú sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA], zastúpeného advokátom JUDr. Svätoslavom Vaškom, Advokátska kancelária, Baštová 5/A, Bardejov, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 22 P 193/2012 a takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 22 P 193/2012 p o r u š i l základné právo [REDAKČIA] na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Okresnému súdu Košice I vo veci vedenej pod sp. zn. 22 P 193/2012 p r i k a z u j e konať bez zbytočných prietáhov.

3. [REDACTED] priznáva finančné zadost'učinenie v sume 1 500 € (slovom tisícpäťsto eur), ktoré je Okresný súd Košice I povinný vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Košice I je povinný uhradiť [REDACTED] - [REDACTED] trovy konania v sume 518,76 € (slovom päťstoosemnásť eur a sedemdesiatšesť centov) na účet advokáta JUDr. Svätoslava Vaška, Advokátska kancelária, Baštová 5/A, Bardejov, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 666/2015-13 z 22. októbra 2015 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“) v časti, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 22 P 193/2012 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Ku skutkovému stavu týkajúcemu sa prijatej časti sťažnosti sťažovateľ uviedol najmä, že:

«(...) Konanie o úpravu styku a výkonu rodičovských práv a povinností vedené Okresným súdom Košice I pod so. zn. 22P/193/2012

1.) Uznesením zo dňa 12.12.2012 porušovateľ - Okresný súd Košice I v konaní o úpravu styku a výkonu rodičovských práv a povinností pod sp. zn. 22P/193/2012, nariadil predbežné opatrenie, ktorým dočasne zveril mal. [REDACTED], nar.

██████████, do osobnej starostlivosti matky ██████████, ██████████, nar. ██████████, ktorá je oprávnená maloletú zastupovať a spravovať jej majetok v bežných veciach, až do právoplatného rozhodnutia vo veci samej. Súčasne nariadil sťažovateľovi/otcovi - ██████████, nar. ██████████ zdržať sa styku s mal. ██████████ - ██████████, nar. ██████████, až do právoplatného rozhodnutia vo veci samej.

2.) Podkladom pre nariadenie predbežného opatrenia bola „správa Súkromného centra pedagogicko -psychologického poradenstva a prevencie oco, mama a ja zo dňa 9.11.2012“, z ktorého mal vyplynúť záver, že maloleté dieťa trpí syndrómom CAN - týraného a zneužívaného dieťaťa a toto malo nasvedčovať tomu, že maloleté dieťa bolo vystavené sexuálnemu zneužívaniu. Ďalej podkladom bolo podané „trestné oznámenie“ zo strany matky dňa 7.12.2012 na základe správy spomínaného centra.

3.) Správa Súkromného centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie oco, mama a ja zo dňa 9.11.2012 bola aj podkladom pre začatie trestného stíhania za zločin sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1, 2 Trestného zákona vedeného OR PZ v Košiciach, Rampová 7, 040 81 Košice pod ČVS: ORP-2868/1-OVK-KE-2012. V tomto trestnom konaní sa sťažovateľ musel zúčastniť rôznych operatívnych úkonov vykonávaných políciou, výsluchmi, psychologického vyšetrenia za účelom vypracovania znaleckého posudku pre potreby vyšetrovacieho konania. Sťažovateľ musel strpieť všetky tieto úkony. Za celý kalendárny rok 2013 nepoznal ani stav ani výsledok vyšetrovacieho konania, keďže počas vyšetrovacieho konania vystupoval v procesnom postavení svedka.

4.) Po pripojení vyšetrovacieho spisu OR PZ v Košiciach, Rampová 7, 040 81 Košice pod ČVS: ORP-2868/1-OVK-KE-2012 ku konaniu vedeného pred tým istým súdom, avšak v inej veci pod sp. zn. 21P/19/2013 (konanie o rozvod manželstva), sa dňa 2.1.2014 pri štúdiu spisu sťažovateľ prvýkrát oboznámil s výsledkami vyšetrovacieho konania ako aj so všetkými úkonmi vykonávanými v tomto konaní. Záver vyšetrovacieho konania bol taký, že vyšetrovacie konanie bolo zastavené, lebo je nepochybné, že sa nestal skutok, pre ktorý sa viedlo trestné stíhanie. Až týmto úkonom sa mohol sťažovateľ oboznámiť s výsledkom vyšetrovacieho konania, pretože počas vyšetrovacieho konania vystupoval v procesnom postavení svedka.

5.) Na základe záverov vyšetrovacieho konania pred OR PZ v Košiciach a z obsahu vyšetrovacieho spisu a tam vyhotoveného znaleckého posudku z odboru psychológia, sťažovateľ bol toho názoru, že v danom prípade -v konaní o úpravu styku a výkonu rodičovských práv a povinností pod sp. zn. 22P/193/2012, predbežné opatrenie zo dňa 12.12.2012 nariadené porušovateľom - Okresným súdom Košice 1, vôbec nemalo byť nariadené. Na základe vyššie uvedených skutočností a s poukazom na to, že sťažovateľ už vyše jedného roka sa nevidel ani nestretol s vlastnou dcérou, ďalej, aby bol zabezpečený rodičovský/otcovský/citový vzťah s vlastnou dcérou, ďalej z obavy možného manipulovania dcéry/maloletej vlastnou matkou proti sťažovateľovi/otcovi, bolo zo strany sťažovateľa/otca navrhnuté, aby porušovateľ - Okresný súd Košice I, ktorý predbežné opatrenie nariadil, v súlade s § 77 OSP a v lehote stanovenej pre nariadenie predbežného opatrenia, vydal uznesenie, ktorým zruší predbežné opatrenie nariadené uznesením porušovateľa - Okresného súdu Košice I zo dňa 12.12.2012, sp. zn. 22P/193/2012-16.

Návrh na zrušenie predbežného opatrenia bol zo dňa 7.1.2014 a súdu bol doručený dňa 13.1.2014.

6.) Keďže ani po troch mesiacoch nebolo o Návrhu na zrušenie predbežného opatrenia rozhodnuté, sťažovateľ podal predsedovi súdu sťažnosť zo dňa 3.4.2014, ktorá bola doručená súdu 8.4.2014. Dokonca ani na súdnom pojednávaní vo veci samej pod sp. zn. 22P/193/2012 dňa 21.3.2014, ktoré sa muselo odročiť pre neprítomnosť navrhovateľky a jej advokátky [REDACTED] (nedôvodné ospravedlnenie doručené dva dni pred pojednávaním), sa sudkyňa ani nezmienuje o tom, či sa rozhodlo o tomto návrhu, ako sa rozhodlo či kedy bude rozhodnuté. Pojednávanie bolo odročené na neurčito (na neurčito z dôvodu odchodu sudkyne do starobného dôchodku).

7.) Je zrejmé, že až po podaní sťažnosti začal porušovateľ urýchlene konať a dňa 14.4.2014 rozhodol uznesením o Návrhu na zrušenie predbežného opatrenia. Rozhodnutie bolo doručené sťažovateľovi/jeho právnomu zástupcovi dňa 23.4.2014. O tomto návrhu porušovateľ rozhodoval vyše tri mesiace.

Samotné rozhodnutie porušovateľa a jeho odôvodnenie považuje sťažovateľ do dnešného dňa za nezákonné a diskriminačné v rozpore s článkom 6 (právo na spravodlivé súdne konanie), s článkom 14 (zákaz diskriminácie) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a s článkom 1 (všeobecný zákaz diskriminácie) Protokolu č. 12

k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, a to z toho dôvodu, že súd sa nijako/vôbec nezaoberal tvrdeniami obsiahnutými v podanom návrhu na zrušenie predbežného opatrenia, aj napriek tomu, že žalovaný poukazoval na konkrétne rozhodnutie štátneho orgánu OR PZ Košice, ČVS: ORP-2868/1-OVK-KE-2012 a jeho spisový materiál a tam sa nachádzajúce listinné dôkazy spomínané v texte návrhu na zrušenie predbežného opatrenia. Súd sa vôbec nezaoberal tvrdeniami sťažovateľa, nepripojil si tieto spisové materiály ani nezisťoval samotnú existenciu a obsah tvrdení sťažovateľa, pričom všetky listinné dôkazy sa nachádzajú na tom istom súde, len v inom súdnom spise u iného sudcu toho istého súdu, teda v pracovnom vzťahu/profesnom vzťahu u kolegu sudcu toho istého súdu. Rozhodnutie bolo arbitrárne a formalistické.

8.) Po podaní odvolania zo strany sťažovateľa, odvolací súd rozhodol uznesením zo dňa 30.7.2014, doručeným dňa 23.8.2014 právnemu zástupcovi sťažovateľa tak, že potvrdil uznesenie porušovateľa, ktorým bol zamietnutý návrh sťažovateľa na zrušenie predbežného opatrenia.

Z odôvodnenia uznesenia odvolacieho súdu je zrejmé a jednoznačné, že ten pri svojom rozhodovaní vychádzal z iných skutkových okolností, nie z tých, na základe ktorých dospel k svojmu rozhodnutiu porušovateľ. Porušovateľ o týchto nových skutkových okolnostiach nemal nijakú vedomosť. Odvolací súd pri rozhodovaní vychádzal z:

i) ďalšej správy zo dňa 6.3.2014 už iného centra - Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva, [REDACTED] a

ii) nového začatého trestného stíhania na podklade tejto správy za zločin sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1, 2 Trestného zákona vedeného OR PZ v Košiciach, Rampová 7, 040 81 Košice tentoraz pod ČVS: ORP-684/1-VYS-KE-2014

9.) Prieťahy v konaní pri rozhodovaní o Návrhu na zrušenie predbežného opatrenia spôsobili, že sťažovateľ aj naďalej nebude môcť čo by len vidieť svoju dcéru, pretože za ten čas, kedy porušovateľ bol nečinný pri rozhodovaní o predbežnom opatrení (pričom porušovateľ mal zo strany sťažovateľa všetky listinné dôkazy, aké v tom čase existovali), vznikli/objavili sa na základe iniciatívy matky ďalšie nové skutkové okolnosti (opäť nová správa pochybného centra zo dňa 6.3.2014 a nové trestné stíhanie začaté na podklade tejto správy). Sťažovateľ sa opätovne musel podrobiť výsluchu pred vyšetrovateľom, vyšetreniu súdnou znalkyňou z odboru psychológie a súdnou znalkyňou z odboru sexuológie

spracovania znaleckého posudku súdnymi znalkyňami. Sťažovateľ nemá obavu z vykonaných vyšetrení súdnymi znalcami, je presvedčený o svojej nevine, avšak v decembri 2014 budú tomu presne dva roky, odkedy nevidel svoju dcéru.

10.) Z jednotlivých úkonov je zrejmé, že porušovateľ začal urýchlene konať o predbežnom opatrení až po podaní sťažnosti a jej doručení porušovateľovi. Ďalej je zrejmé, že porušovateľ ako aj krajský/odvolací súd pri rozhodovaní vychádzali z iného skutkového stavu/za iných skutkových okolností, ktoré v čase rozhodovania odvolacieho súdu, porušovateľovi neboli známe. Aj tieto prieťahy pri rozhodovaní Návrhu sťažovateľa spôsobili a prispeli k tomu, že sa opätovne len oddialil čas, kedy sa sťažovateľ/otec opätovne stretne so svojou dcérou. Možno predpokladať, že pri plynulom chode vecí, riadneho a včasného rozhodnutia porušovateľom, by odvolací súd rozhodol ináč, minimálne by sa nezaoberal pri rozhodovaní novými skutkovými okolnosťami (nová správa pochybného centra zo dňa 6.3.2014 a nové trestné stíhanie začaté na podklade tejto správy). V takomto prípade by sa dalo očakávať rozhodnutie v prospech sťažovateľa. Ako aj vyplýva z odôvodnenia odvolacieho súdu, práve tieto skutočnosti zabránili, aby odvolací súd rozhodol v prospech sťažovateľa. Sťažovateľ súhlasí, aby sa celá vec objektívne vyjasnila, však je treba zohľadniť aj práva sťažovateľa. Je potrebné prihliadnúť na to, že sťažovateľ aktívne komunikuje s orgánmi verejnej správy, orgánmi činnými v trestnom konaní, súdmi, súdnymi znalcami. Je treba prihliadať ďalej na to, že u sťažovateľa ide už o druhé začaté trestné stíhanie. Po prvom trestnom stíhaní pod ČVS: ORP-2868/1-OVK-KE-2012, ktoré sa skončilo jeho právoplatným zastavením, lebo je nepochybné, že sa nestal skutok, pre ktorý sa viedlo trestné stíhanie, začalo na podnet matky nové/ďalšie trestné stíhanie pod ČVS: ORP-684/1-VYS-KE-2014. Obidve trestné stíhania majú spoločné to, že začali na podnet matky a podkladom bola výpoveď matky a správa nejakého poradenského centra.

11.) V konaní o úpravu styku a výkonu rodičovských práv a povinností pod sp. zn. 22P/193/2012 doposiaľ nebolo rozhodnuté a stále platí nariadené predbežné opatrenie. Súdne konanie vo veci samej začalo podaním návrhu 9.1.2013. Čochvíľa uplynú dva roky a o úprave práv a povinností doposiaľ nebolo rozhodnuté. Pritom môj klient už dva roky nevidel svoju dcéru, ktorá v čase, kedy musel sťažovateľ/otec nútene byť vypratať, mala štyri roky a v súčasnosti má šesť rokov. Porušovateľ nie je schopný rozhodnúť,

matka/navrhovateľka ani jej právna zástupkyňa [REDACTED] sa pojednávajú nezúčastňujú (nielen v tejto veci, ale aj v iných konaniach pod sp. zn. 21P/19/2013 o rozvod manželstva, sp. zn. 37C/30/2013 o vypratanie bytu), podávajú vopred bezúspešné procesné návrhy. Ostatné pojednávanie vo veci bolo odročené z vyššie uvedeného dôvodu. Ďalšie pojednávanie vo veci je vytýčené na deň 3.12.2014, kedy uplynú už dva roky, odkedy sťažovateľ/otec nevidel svoju dcéru. Pritom vo veci sa rozhoduje o úpravu rodičovských práv a povinností do času rozhodnutia o rozvode manželstva. Sťažovateľ je toho názoru, že v konaní o úpravu styku a výkonu rodičovských práv a povinností, ide o konanie, v ktorom sa má promptne vyriešiť otázka úpravy styku a výkonu rodičovských práv a povinností do toho času, kým sa nerozhodne v inom konaní pod sp. zn. 21P/19/2013 o rozvode manželstva. V konaní o úpravu styku a výkonu rodičovských práv a povinností pod sp. zn. 22P/193/2012 ešte neboli vypočutí ani matka ani otec/sťažovateľ.

12.) Sťažovateľ sa cíti byť ukrivdený postupom porušovateľa v konaní pod sp. zn. 22P/193/2012 spôsobovaním prietáhov, jednak svojimi procesnými rozhodnutiami a nedodržiavaním lehôt.

(...) Návrh na rozhodnutie vo veci samej

Navrhujem, aby Ústavný súd Slovenskej republiky rozhodol vo veci samej takto:

1. Základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 22P/193/2012 porušené bolo.

2. (...)

3. Okresnému súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 22P/193/2012 prikazuje konať bez zbytočných prietáhov.

4. Sťažovateľovi priznáva finančné zadosťučinenie v sume 3.000,00 € (slovom: tritisíc eur), ktoré je Okresný súd Košice I povinný vyplatiť sťažovateľovi.

5. Okresný súd Košice I je povinný uhradiť trovy právneho zastúpenia vo výške 340,89 € na účet právneho zástupcu.»

3. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili účastníci konania: okresný súd, zastúpený jeho predsedom, listom sp. zn. 1SprV/359/2015 z 13. novembra 2015 a právny zástupca sťažovateľa stanoviskom k vyjadreniu okresného súdu zo 7. decembra 2015.

3.1 Predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení uviedol chronológiu úkonov vykonaných súdom v danej veci a dodal tieto relevantné skutočnosti:

„(...) Z vykonaného prehľadu úkonov súdu som dospel k záveru, že v určitých kratších obdobiach súd nepostupoval plynulo a efektívne. Jedná sa o obdobie od 9.1.2013 do 5.5.2014, kedy bola vec pridelená na rozhodnutie sudkyňi JUDr. Novotnej Mlinárčikovej.

Vec po právnej ani skutkovej stránke nie je zložitá. Dĺžku konania nepriamo ovplyvňujú samotní účastníci konania, ktorí žiadali zrušiť nariadené predbežné opatrenie, dvakrát prerušiť konanie a proti rozhodnutiam súdu podali odvolania, o ktorých musel rozhodovať Krajský súd v Košiciach.

Sťažnosť hodnotím iba ako čiastočne dôvodnú a na túto skutočnosť odporúčam prihliadnúť pri rozhodovaní o finančnej náhrade.

Súhlasím, aby ústavný súd rozhodol o sťažnosti bez nariadenia ústneho pojednávania.“

3.2 Právny zástupca sťažovateľa v reakcii na uvedené vyjadrenie okresného súdu dodal tieto skutočnosti:

«(...) 1. Sťažovateľ poukazuje na spisový materiál sp. zn. 22P/193/2012, z ktorého je zrejmé/jasné, že prieťahy v konaní boli spôsobované navrhovateľkou z dôvodov svojvoľných neprítomností na pojednávaniach, jej právnu zástupkyňou z dôvodov podávania vopred neúspešných procesných návrhov a zo strany porušovateľa, ktorý nevedie konanie v zmysle naplnenia článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv, a to prejednať vec bez zbytočných prieťahov a v primeranej lehote.

2. Porušovateľ uvádza na strane dva, piaty odsek, citujem: „Z vykonaného prehľadu úkonov súdu som dospel k záveru, že v určitých kratších obdobiach súd nepostupoval

plynulo a efektívne. Jedná sa o obdobie od 9.1.2013 do 5.5.2014, kedy bola vec pridelená na rozhodnutie sudkyňi...“

3. Dopĺňujem, že ani po dátume 5.5.2014, kedy bola vec pridelená na rozhodnutie novej sudkyňi, súd nepostupoval plynulo a efektívne a naďalej pretrvávali prieťahy v konaní. Od času tohto pridelenia sa uskutočnilo iba jediné pojednávanie dňa 3.12.2014. Od toho času nebolo vytyčené pojednávanie. Procesne rozhodnuté o návrhu na prerušenie konania zo strany navrhovateľky bolo až 17.8.2015, teda až po tom, čo som ako právny zástupca listom zo dňa 6.7.2015 žiadal o vytyčenie pojednávania. Pojednávanie bolo vytyčené až dňa 9.11.2015 (doručené právnemu zástupcovi 12.11.2015), teda až po doručení výzvy Ústavného súdu SR porušovateľovi, ktorým bol vyzvaný na vyjadrenie sa k sťažnosti sťažovateľa. Je zrejmé, že až Ústavný súd Slovenskej republiky pohol porušovateľa k tomu, aby nebol nečinný, a aby konal.

4. Sťažovateľ vo svojich podaniach (nachádzajúce sa v spise zo dňa 5.12.2014 alebo 11.11.2015) nielen navrhoval, ale súčasne prosil súd, aby pristupoval k veci s najväčšou odbornou starostlivosťou a v prospech záujmov mal. dieťaťa [REDAKOVANÉ], nar. [REDAKOVANÉ]. Uplynuli presne tri roky, vo veci samej sa ani raz nepojednávalo. Od podania návrhu navrhovateľky/matky dňa 9.1.2013 (takmer tri roky) neboli vypočítaní ani matka ani otec. Ide o konanie o úpravu styku a výkonu rodičovských práv a povinností, pričom stále platí nariadené predbežné opatrenie zo dňa 12.12.2012 o zdržaní sa styku sťažovateľa/otca s dcérou. Uplynuli presne tri roky a o úprave práv a povinností doposiaľ nebolo rozhodnuté. Uplynuli presne tri roky a sťažovateľ/otec nevidel svoju dcéru, ktorá v čase, kedy musel nútene rodinu a byt opustiť, mala štyri roky a v súčasnosti má sedem rokov.

5. Sťažovateľ trvá na tom, aby sa v predmetnej veci konalo ústne pojednávanie, a aby mal možnosť sa vyjadriť, vzhľadom na to, že sa ho to osobne týka a považuje túto možnosť jemu danú za určitú formu zadosťučinenia.»

4. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie vo veci namietaného porušenia základného práva na

prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

II.

Z obsahu s'ťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil tento priebeh a stav konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 22 P 193/2012:

Dňa 7. decembra 2012 podala [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „navrhovateľka“), na okresnom súde návrh na nariadenie predbežného opatrenia, ktorým by okresný súd zveril maloletú [REDAKOVANÉ] do osobnej starostlivosti matky, pričom jej otcovi - s'ťažovateľovi, mala byť uložená povinnosť zdržať sa styku s maloletou. Vec bola zaevidovaná pod sp. zn. 22 P 193/2012 a na rozhodnutie bola pridelená sudkyňi Mgr. Edite Klapáčovej.

Dňa 12. decembra 2012 okresný súd uznesením č. k. 22 P 193/2012-16 nariadil predbežné opatrenie, ktorým dočasne zveril mal. [REDAKOVANÉ] do osobnej starostlivosti navrhovateľky a s'ťažovateľovi nariadil zdržať sa styku s maloletou až do právoplatného rozhodnutia vo veci samej. V ten istý deň okresný súd uznesením č. k. 22 P 193/2012-21 ustanovil Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Košice za opatrovníka maloletej na zastupovanie v konaní o úprave práv a povinností.

Dňa 14. decembra 2012 okresný súd vyzval Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Košice na prešetrenie pomerov v rodine maloletej a podanie písomnej správy.

Dňa 9. januára 2013 podala navrhovateľka na okresnom súde návrh na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej.

Dňa 11. februára 2013 okresný súd vyzval s'ťažovateľa na vyjadrenie k návrhu navrhovateľky, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Košice na prešetrenie pomerov v rodine maloletej a podanie písomnej správy a zamestnávateľov navrhovateľky a s'ťažovateľa na oznámenie ich priemerného zárobku. V ten istý deň okresný súd požiadal Obvodné oddelenie Policajného zboru, Košice-Sever o doručenie súdnej zásielky s'ťažovateľovi.

Dňa 14. februára 2013 bola okresnému súdu doručená správa Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Košice.

Dňa 25. februára 2013 bolo okresnému súdu doručené oznámenie zamestnávateľa sťažovateľa o jeho priemernom zárobku.

Dňa 1. marca 2013 bolo okresnému súdu doručené oznámenie zamestnávateľa navrhovateľky o jej priemernom zárobku.

Dňa 2. apríla 2013 okresný súd vyzval sťažovateľa na vyjadrenie k návrhu navrhovateľky.

Dňa 15. mája 2013 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie sťažovateľa k podanému návrhu.

Dňa 3. júla 2013 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 28. október 2013. V ten istý deň bol termín nariadeného pojednávania zmenený na 21. október 2013.

Dňa 18. októbra 2013 bol okresnému súdu predložený návrh navrhovateľky na prerušenie konania z dôvodu podaného návrhu na začatie konania o rozvod manželstva dňa 31. januára 2013 a zároveň o odročenie nariadeného pojednávania.

Dňa 21. októbra 2013 bol okresnému súdu doručený návrh sťažovateľa na spojenie veci s konaním vedeným pod sp. zn. 21 P 19/2013 o rozvod manželstva a úpravu práv a povinností, v návrhu zároveň požiadal o zrušenie nariadeného termínu pojednávania a ospravedlnil svoju neúčast' na nariadenom pojednávaní. V ten istý deň sa vo veci uskutočnilo pojednávanie, na ktorom okresný súd uznesením č. k. 22 P 193/2012-103 zamietol návrh navrhovateľky na prerušenie konania v plnom rozsahu a zároveň uznesením odročil pojednávanie na 24. január 2014 z dôvodu neúčasti navrhovateľky a sťažovateľa.

Dňa 24. októbra 2013 okresný súd predvolal navrhovateľku a sťažovateľa na nariadené pojednávanie pod hrozbou uloženia pokuty a predvedenia.

Dňa 13. januára 2014 bol okresnému súdu doručený návrh sťažovateľa na zrušenie predbežného opatrenia č. k. 22 P 193/2012-16.

Dňa 17. januára 2014 bolo pojednávanie nariadené na 24. január 2014 odročené na 21. marec 2014 z dôvodu práceneschopnosti zákonnej sudkyne.

Dňa 18. marca 2014 bolo okresnému súdu predložené vyjadrenie navrhovateľky k návrhu sťažovateľa na zrušenie predbežného opatrenia č. k. 22 P 193/2012-16.

Dňa 20. marca 2014 navrhovateľka požiadala okresný súd o doručenie písomného vyhotovenia uznesenia o zamietnutí návrhu na prerušenie konania z 21. októbra 2013.

Dňa 21. marca 2014 sa vo veci uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo z dôvodu neprítomnosti navrhovateľky a jej právnej zástupkyne odročené na neurčito.

Dňa 14. apríla 2014 okresný súd uznesením č. k. 22 P 193/2012-110 zamietol návrh sťažovateľa na zrušenie predbežného opatrenia č. k. 22 P 193/2012-16.

Dňa 22. apríla 2014 bolo okresnému súdu predložené odvolanie navrhovateľky proti uzneseniu č. k. 22 P 193/2012-103 z 21. októbra 2013.

Dňa 23. apríla 2014 okresný súd vyzval sťažovateľa na vyjadrenie k odvolaniu podanému navrhovateľkou.

Dňa 24. apríla 2014 podal sťažovateľ odvolanie proti uzneseniu okresného súdu č. k. 22 P 193/2012-110 zo 14. apríla 2014.

Dňa 29. apríla 2014 navrhovateľka okresnému súdu uviedla skutočnosti, ktorými dôvodila pretrvávajúcu naliehavú potrebu dočasnej úpravy pomerov účastníkov konania. V ten istý deň sa sťažovateľ vyjadril k odvolaniu navrhovateľky.

Dňa 30. apríla 2014 okresný súd vyzval navrhovateľku na vyjadrenie k odvolaniu podanému sťažovateľom.

Dňa 5. mája 2014 bola vec na základe opatrenia sp. zn. 1 SprR 24/2014 pridelená na prerokovanie a rozhodnutie sudkyňi JUDr. Denise Novotnej Mlinárčik.

Dňa 7. mája 2014 podala navrhovateľka odvolanie proti uzneseniu okresného súdu č. k. 22 P 193/2012-113 zo 14. apríla 2014.

Dňa 12. mája 2014 okresný súd vyzval sťažovateľa na vyjadrenie k podanému odvolaniu navrhovateľky zo 7. mája 2014.

Dňa 15. mája 2014 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie navrhovateľky k odvolaniu sťažovateľa z 24. apríla 2014.

Dňa 21. mája 2014 bola okresnému súdu doručená odpoveď Materskej školy, [REDAKOVANÉ], na jeho výzvu.

Dňa 22. mája 2014 bol spis predložený Krajskému súdu v Košiciach na rozhodnutie o odvolaniach navrhovateľky a sťažovateľa.

Dňa 2. júna 2014 bolo okresnému súdu predložené oznámenie navrhovateľky, v ktorom uviedla, že naďalej trvá povinnosť dočasne nevstupovať do bytu uložená sťažovateľovi uznesením okresného súdu č. k. 25 C 228/2012-72, ktoré bolo potvrdené uznesením Krajského súdu v Košiciach č. k. 6 Co 193/2014-99.

Dňa 9. júla 2014 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie sťažovateľa k odvolaniu navrhovateľky zo 7. mája 2014.

Dňa 30. júla 2014 Krajský súd v Košiciach uznesením č. k. 8 CoP 225/2014-160 potvrdil uznesenie okresného súdu č. k. 22 P 193/2012-110 zo 14. apríla 2014 a uznesenie okresného súdu č. k. 22 P 193/2012-103 z 21. októbra 2013 a zrušil uznesenie okresného súdu č. k. 22 P 193/2012-113 zo 14. apríla 2014. Písomné vyhotovenie rozhodnutia bolo okresnému súdu doručené 11. augusta 2014.

Dňa 16. septembra 2014 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 3. december 2014.

Dňa 21. októbra 2014 okresný súd vyzval zamestnávateľa sťažovateľa a zamestnávateľa navrhovateľky na oznámenie ich priemerného zárobku, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Košice vyzval na opätovné prešetrenie pomerov v rodine maloletej a podanie písomnej správy.

Dňa 3. novembra 2014 bola okresnému súdu doručená odpoveď zamestnávateľa navrhovateľky na výzvu súdu.

Dňa 7. novembra 2014 bola okresnému súdu predložená písomná správa Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Košice o opätovnom prešetrení pomerov v rodine maloletej.

Dňa 14. novembra 2014 bola okresnému súdu doručená odpoveď zamestnávateľa sťažovateľa na výzvu súdu.

Dňa 3. decembra 2014 sa vo veci uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito z dôvodu rozhodnutia o procesnom návrhu navrhovateľky na prerušenie konania do právoplatného skončenia trestného konania vedeného pod ČVS: ORP-684/1-VYS-KE-2014 na základe ňou podaného trestného oznámenia.

Dňa 5. marca 2015 okresný súd vyžiadal informácie o stave trestného konania vedeného pod ČVS: ORP-684/1-VYS-KE-2014 od okresného riaditeľa Policajného zboru Košice.

Dňa 20. marca 2015 bola okresnému súdu doručená žiadosť Krajskej prokuratúry v Košiciach o zapožičanie súdneho spisu na vybavenie podnetu na podanie mimoriadneho dovolania.

Dňa 24. marca 2015 bol spis na základe pokynu zákonnej sudkyne zaslaný Krajskej prokuratúre v Košiciach.

Dňa 9. júna 2015 Generálna prokuratúra Slovenskej republiky vrátila okresnému súdu zapožičaný spis.

Dňa 23. júna 2015 okresný súd vyzval Okresné riaditeľstvo Policajného zboru v Košiciach na oznámenie stavu vyšetrovacieho spisu ČVS: ORP-684/1-VYS-KE-2014.

Dňa 9. júla 2015 bola okresnému súdu doručená žiadosť sťažovateľa o nariadenie súdneho pojednávania.

Dňa 16. júla 2015 Okresné riaditeľstvo Policajného zboru v Košiciach oznámilo okresnému súdu stav vyšetrovacieho spisu ČVS: ORP-684/1-VYS-KE-2014, z ktorého vyplynulo, že uznesenie o vznesení obvinenia voči sťažovateľovi bolo uznesením prokurátora Krajskej prokuratúry v Košiciach zrušené a vyšetrovateľovi Policajného zboru ním bolo uložené vo veci znovu konať a rozhodnúť.

Dňa 17. augusta 2015 okresný súd uznesením č. k. 22 P 193/2012-205 zamietol návrh navrhovateľky na prerušenie konania až do právoplatného skončenia trestného stíhania vedeného pod ČVS: ORP-684/1-VYS-KE-2014.

Dňa 2. októbra 2015 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 8. december 2015.

Dňa 2. novembra 2015 okresný súd vyzval zamestnávateľa sťažovateľa a zamestnávateľa navrhovateľky na oznámenie ich priemerného zárobku.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. (...)

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní o úpravu práv a povinností k maloletej vedenom pod sp. zn. 22 P 193/2012 došlo k porušovaniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov(...)

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná(...)

Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti konštantne vychádza z názoru, že účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu (napr. II. ÚS 26/95).

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). Ústavný súd pritom prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií postupoval ústavný súd aj v danom prípade.

Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že predmetom napadnutého konania je úprava práv a povinností k maloletej, t. j. vec, ktorej povaha si vyžaduje osobitnú starostlivosť všeobecného súdu o naplnenie účelu súdneho konania, čo okrem iného znamená, že všeobecný súd má povinnosť organizovať svoj procesný postup tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a skončená (§ 100 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku) a aby sa čo najskôr odstránil stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa naň osoba obrátila so žiadosťou o rozhodnutie (mutatis mutandis I. ÚS 145/03, I. ÚS 19/00 a iné).

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že doterajšia dĺžka posudzovaného konania nebola závislá od právnej alebo skutkovej zložitosti veci. Napokon aj predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení rovnako uviedol, že „*vec po právnej ani skutkovej stránke nie je zložitá*“.

2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania účastníkov konania v preskúmvanej veci, ústavný súd nezistil žiadnu závažnú okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jeho ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v tomto konaní k zbytočným prietahom, teda dĺžka napadnutého konania v zásade nebola vyvolaná správaním sťažovateľa. Možno však prisvedčiť predsedovi okresného súdu, že pre neúčast' navrhovateľky bolo treba opakovane odročiť pojednávania, napriek tomu však okresný súd nevyužil svoje oprávnenie (napr. v zmysle § 53 Občianskeho súdneho poriadku) a pre sťaženie postupu v konaní neuložil navrhovateľke poriadkovú pokutu.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v predmetnej veci a predovšetkým konštatuje, že celkové trvanie napadnutého konania už viac ako 3 roky bez meritórneho rozhodnutia na okresnom súde, v kontexte konania o úpravu práv a povinností k maloletej je už samo osebe neprimerané.

Ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou tiež pripomína, že nielen nečinnosť, ale aj nesprávna a neefektívna (nesústredená) činnosť všeobecného súdu môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov (napr. IV. ÚS 22/02, III. ÚS 103/09).

Ústavný súd ďalej poukazuje na to, že okresný súd v danej veci minimálne od 9. januára 2013 do 5. mája 2014 (tak, ako to vo svojom vyjadrení uviedol aj predseda okresného súdu), teda podstatne viac ako počas jedného roka bol vo veci nečinný alebo nesústredený, teda neefektívne konal. Uvedená nečinnosť alebo neefektívna činnosť okresného súdu nie je ničím ospravedlniteľná, pretože počas minimálne poldruha roka súd nevykonával vo veci úkony, ktoré mali smerovať k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ počas súdneho konania nachádzal, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy (pozri napr. I. ÚS 41/02). K uvedenej nečinnosti, resp. k neefektívnej činnosti, a teda k zbytočným priet'ahom pritom nedošlo v dôsledku zložitosti veci a primárne ani v dôsledku správania účastníkov, ale v dôsledku postupu súdu. Ústava pritom v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie veci - a teda vykonanie spravodlivosti - bez zbytočných priet'ahov.

Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 1.

4. V nadväznosti na tento výrok a taktiež v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľovi ústavný súd vo výroku tohto rozhodnutia v bode 2 prikázal okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať vo veci bez zbytočných priet'ahov.

5. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľ požadoval priznať primerané finančné zadosťučinenie vo výške 3 000 €, pričom poukázal aj na to, že, „*Uplynuli presne tri roky, vo veci samej sa ani raz nepojednávalo. (...) Ide o konanie o úpravu styku a výkonu rodičovských práv a povinností, pričom stále platí nariadené predbežné opatrenie zo dňa 12.12.2012 o zdržaní sa styku sťažovateľa/otca s dcérou. (...) Uplynuli presne tri roky a sťažovateľ/otec nevidel svoju*

dcéru, ktorá v čase, kedy musel nútene rodinu a byt opustiť, mala štyri roky a v súčasnosti má sedem rokov.“.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľa. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať mu aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti a s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľa, ako aj vzhľadom na povahu veci považuje za primerané vo výške 1 500 €.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 3.

6. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde) náhradu trov konania vo výške 518,76 € z dôvodu trov jeho právneho zastúpenia.

Sťažovateľovi vznikli trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia z 1. októbra 2014, spísanie ústavnej sťažnosti z 1. októbra 2014 a písomné stanovisko k vyjadreniu okresného súdu zo 7. decembra 2015). Za dva úkony vykonané v roku 2014 patrí odmena v sume dvakrát po 134 € a režijný paušál dvakrát po 8,04 € a za jeden úkon vykonaný v roku 2015 patrí odmena v sume 139,83 € a režijný paušál 8,39 € (v zmysle § 1 ods. 3 a § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov), preto trovy právneho zastúpenia sťažovateľa predstavujú sumu 432,30 €, ku ktorej bolo treba pripočítať 20 % DPH, teda sumu 86,46 €, t. j. trovy právneho zastúpenia sťažovateľa predstavujú celkove sumu 518,76 €.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd o uplatnených trovách konania sťažovateľa rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 4 výroku tohto rozhodnutia.

7. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. februára 2016